

Severní Afrika

vymezení oblasti – africké státy s přístupem ke Středozemnímu moři

přírodní poměry – subtropické a suché tropické klima - místo s nejvyšší naměřenou teplotou

značný podíl pouští na rozloze území - země s relativně menší rozlohou pouští na svém území

podmínky pro zemědělskou výrobu – subtropické plodiny, pastevectví, malý podíl využitelné půdy, závislost na zavlažování; Které země mají relativně dobré podmínky pro zemědělskou výrobu?

málo vodních zdrojů – nízké srážky, málo řek - jaký má Nil průtokový režim

převažující arabské obyvatelstvo - jiné národnosti

kterými jinými jazyky (než arabštinou) se lze domluvit v těchto zemích?

náboženství – islám - sunnité nebo šíité

intenzivní kontakty s Evropou a Asií od starověku, koloniální minulost

silná migrace do Evropy - např. odkud kam

cestovní ruch – přitažlivá oblast (moře, klima, památky, ceny, služby, vzdálenost od Evropy)

které nejsou příliš navštěvovány proč.....

Egypt

– 1 mil. km², 63 mil. obyvatel, Káhira (jediné metro v Africe)

stát dvou kontinentů - v Asii leží část

starověké dějiny; od 7. století arabizace, pronikání islámu; od 16. století součást Osmanské říše, od 19. století Britové

Kdo to byli či jsou:

Gamál Násir Anvar Sadat

Husní Mubarak Sajíd Qutb

obyvatelstvo – egyptští Arabové, muslimové (menšina Koptů)

v údolí Nilu až 1500 obyv./km² - dvě největší egyptská města a

zemědělství – málo využitelné půdy - 1/3 EA

bavlník, třtina, datle, zelenina, obilí, citrusy; malý podíl živočišné výroby (chybí pastviny); dovoz potravin

těžba ropy a zemního plynu (většinou pro export); elektřina z Asuánské přehrady

petrochemie, stavební suroviny, hnojiva, zprac. bavlny, potravinářství

Suezský průplav – stavba 1859-69 (Lesseps), 1956 znárodněn

velké tankery nevyužívají tuto vodní cestu - jaké to má politické souvislosti?

cestovní ruch – roční příjmy kolem 2 miliard \$

SAR - Spojená arabská republika

Libye

– 1,76 mil. km², 6 mil. obyvatel

pouštní stát (90 % území)

nezávislost 1951; Muamar Kaddáfí

od 80. let politicky i ekonomicky mezinárodně izolována - proč

Libyjci (dlouhodobé míšení Arabů, Berberů, ekvatoriální rasy), Tuaregové; arabština, muslimové

těžba ropy (95 % exportu), petrochemie; zemědělství 1 % rozlohy země

proč EU Muammarovi odpustila?

Tunisko

– 164 000 km², 9,5 mil. obyvatel

tři rozdílné geografické oblasti Tuniska: sever (pobřeží Středozemního moře), střed (pohoří Atlas), jih (pouštní oblast)

obyvatelstvo – Tunisané (Arabové), Palestinci (uprchlíci), malá židovská komunita

islám (jedno z nejposvátnějších míst islámu – mešita v Kajruvátu)

těžba fosfátů; petrochemie, hnojiva, stav. hmoty, potravinářství; zemědělství – 1/5 EA; pšenice, subtropické plodiny

cestovní ruch – nejnavštěvovanější země severní Afriky, 1/10 HDP

Alžírsko

– 2,4 mil. km², 31 mil. obyvatel

co je to vádí

co je artéská studna

geografické oblasti jako v Tunisku

co je to zelený pás

proč se zde a v některých dalších zemích severní Afriky udržuje

1954-62 – válka za nezávislost (proti ?)

těžba ropy, zemního plynu (7 % svět. zásob) – 95 % exportu

proč má Alžírsko v současnosti nulové příjmy z turistického ruchu

Maroko

– 460 000 km², 30 mil. obyvatel

tři geografické oblasti: pobřeží Atlantiku, Atlas, Sahara.

relativně velká rozloha lesů (20 %) - proč

království (král Muhamad), postupný přechod ke konstituční monarchii

Casablanca, Rabat (Ribát), Marrákeš, Tanger.

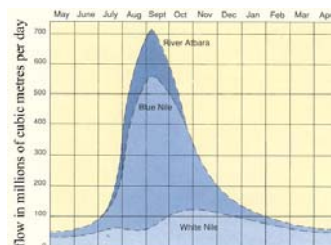
nerostná surovina (1/6 světových zásob) se zde ve velkém množství těží a exportuje -

hnojiva, stavební hmoty, koberce, automobily, potravinářství

zemědělství – 1/3 EA i exportu; subtropické plodiny, obilí, korek, ovce (8 mil.), velbloudi; rybolov – sardinky

cestovní ruch – velký význam; snaha o úzkou spolupráci s EU

Co je to Západní Sahara a jaký je její vztah k Maroku?

Země Sahelu

pás zemí od Mauritánie po Somálsko

postupná desertifikace (ubývání ploch pastvin), opakující se sucha, hladomory, závislost na potravinové pomoci

etnické i náboženské konflikty – Arabové (muslimové) x černoši (křesťané, animisté)

nejchudší země světa – střední délka života mezi 40 a 50 lety, HDP/obyv. kolem 500 \$

velká závislost na exportu jedné suroviny či jiného zboží (uran, žel. ruda, bavlník,...)

Mauritánie – rybolov, těžba železné rudy

Mali – ve středověku důležité centrum Timbuktu; podél řeky Niger vhodné podmínky pro zemědělství, export bavlny

Niger – těžba a export uranu - kdo je největší odběratel (3/4) a proč

Čad – spory s Libyí o pohraniční území (pravděpodobně zdroje ropy); vysychání Čadského jezera; export bavlny

Súdán

– největší africká země (rozlohou); Nil, Modrý Nil, Atbara

30 let trvající občanská válka na jihu země (5 mil. obětí); export bavlníku

Etiopie

– hornatá země; ve vyšších polohách mírnější a vlhčí klima

od 4. století křesťanství (Koptové); císařství (boje s Itálií za nezávislost), dnes republika

export zemědělských plodin (káva); Addis Abeba

Eritrea – vznik 1993 odtržením od Etiopie, špatné vztahy

Džibutsko – významný přístav

Somálsko – v současnosti nemá mezinárodně uznávanou vládu (v 90. letech neúspěšná intervence

Američanů - film Černý jestřáb sestřelen)

Západní a střední Afrika

značné nerostné bohatství; Které nerostné suroviny se z tohoto regionu exportují?

exportní zemědělská produkce (tropické plodiny – kakao, káva, podzemnice olejná, palma olejná) - hospodářský kolonialismus X Fair Trade

velký hydroenergetický potenciál řek (zatím málo využitý) – Kongo (a přítoky), Niger,...

politická nestabilita, etnické nepokoje; nemoci (prave neštovice, malomocenství, HIV)

hospodářská organizace ECOWAS (Hosp. sdružení západoafr. států) – 16 zemí, vedoucí postavení Nigérie

Senegal – produkce arašídů, rybolov, těžba fosfátů – čím je známé hlavní město

Gambie – v 80. letech konfederace se Senegalem (Senegambie); těžba ilumenitu (ruda titanu)

Guinea – těžba bauxitu (2. na světě, 3/4 exportu země); zemědělská produkce, těžba dřeva (teak)

Guinea-Bissau

Sierra Leone – diamanty, zlato, titan; občanská válka (konec 1993) - usekané ruce

Libérie – založena 1847 osvobozenými otroky z USA, konflikty mezi domorodci a potomky zakladatelů

„země levné vlajky“ – co to je

Pobřeží slonoviny – správný ofic. název Cote d' Ivoire; významná produkce kakaa, kávy; ropy

Jak se nazývají hlavní a největší město země (jedna z největších a nejrychleji rostoucích aglomerací Afriky) -

Burkina – dříve Horní Volta; export bavlny a hovězích kůží

Ghana – export kakaa, pepře, arašídů, dřeva; těžba zlata (dřívější název Zlatonosné pobřeží) Kofi Annan

nádrž Akosombo (na řece) – 8500 km², významný zdroj elektřiny pro záp. Afriku

Togo – export fosfátů

Benin – dříve Dahome (také Pobřeží otroků); bavlna

Nigérie

– 920 000 km², 110 mil. obyvatel

sever – pásmo Sahelu, jih – vlhké tropy; řeky Niger a Benue

samostatnost od r. 1960; 1967-70 občanská válka v Biaře (miliony obětí) -

Jello Biafra Ken Saro Wiva

Hausové, Ibové, Fulbové; křesťanství a islám; nejlidnatější africký stát

zemědělství – 2/3 EA; těžba ropy (11. na světě, 95 % exportu); petrochemie, hnojiva, papír; hydroelektrárna Kainji

města Lagos, Port Harcourt, hl. města Abuja

regionální africká mocnost – ekonomická a vojenská (mírové síly v některých zemích regionu)

jak souvisí firma Shell s Nigérií?

Kamerun – kamerunská hora (Fako); Čím je známé místo Debunsha - zjistíte z atlasu

těžba ropy

Středoafrikácká republika – v 70. letech císařství

čím „proslul“ císař Bokassa I.? -

těžba diamantů

Rovníková Guinea – kakao, káva, dřevo

Gabon – těžba ropy, plynu, manganu, uranu; dřeva; HDP přes 4000 \$/os.

Kongo (Brazaville) – těžba ropy

Kongo - oficiální název Demokratická republika Kongo - (**Zair**)

(Kinshasa) – 2,3 mil. km², 50 mil. obyvatel, 200 etnických skupin; francouzština

1960 samostatnost

Patrice Lumumba

Laurent Desire Kabila

Joseph Kabila

boje za odtržení provincie Katanga (neúspěšné); politická nestabilita, povstalci, zásahy okolních zemí (Angola, Uganda,...)

obrovské nerostné bohatství (přitom jedna z nejchudších zemí světa) – měď, kobalt, diamanty, wolfram, zlato,...

hydroelektrárny; vodní doprava (Čím je zde tento druh dopravy komplikován?)

Východní Afrika

5 států (3 rozlohou větší a 2 malé)
přírodní poměry – savany, výskyt typických afrických zvířat, spousta národních parků
pravděpodobná „kolébka“ člověka jako živočišného druhu
vysoká průměrná nadmořská výška – mírnější klima (než v oblastech se srovnatelnou zeměpisnou šířkou, menší výskyt tropických chorob,
zdroje vody, relativně vysoká hustota zalidnění
vysoký podíl cestovního ruchu na HDP
co je to swahili

Rwanda, Burundi

hustě zalidněné státy; produkce kávy
v 90. letech krvavá občanská válka; které dva národy proti sobě vedly etnické čistky a

Uganda

– 240 000 km², 21 mil. obyvatel
zemědělská produkce – banány, cukr, třtina, kukuřice, kávovník, čajovník
hydroelektrárna Owen Falls; zpracování mědi

Keňa

– 580 000 km², 29 mil. obyvatel
Najděte na mapě nejvyšší horu země..... největší bezodtoké jezero
kdo jsou to Kikujové kdo Masajové
zemědělské zaměření jako v sousední Ugandě, chov skotu; velký význam cest. ruchu
co je Mafia, Pemza

Tanzanie

– 945 000 km², 30 mil. obyvatel
Najděte na mapě: Kilimandžáro, Meru, Malawi, Tanganika.
důležitá produkce koření (vanilka, hřebíček) – ostrov Zanzibar
Dodoma, Dar es-Salaam; co je to Ngorongoro co je Olduvaj

Jižní Afrika

region zhruba jižně od 10° jižní šířky
hospodářská závislost na JAR (jediná hospodářsky vyspělá země kontinentu)
samozásobitelské zemědělství, export nerostných surovin
Co je to politika apartheidu
Nelson Mandela Williem de Clerk

Malawi – export čaje a tabáku
Mosambik – nezávislost až od 1975, dlouhá obč. válka (vměšování JAR)
export krabů, krevet, ořechů kešu, bavlny;

Zimbabwe (bývalá Jižní Rhodesie)

těžba uhlí, zlata, chromu, niklu; metalurgie; nádrž Kariba (na které řece?)
doneslávná výkonná zemědělství, nyní násilné zabírání půdy bílým farmářům – pokles produkce

Zambie (bývalá Severní Rhodesie)

těžba a export mědi, kobaltu; Která zdejší přírodní pozoruhodnost je na seznamu UNESCO? Co je to Kafue?

Angola

nezávislost 1974, obč. válka (Kubánci - Che Guevara, JAR,...)
těžba ropy, diamantů; produkce kávy, rybolov

Namibie

pouštní stát; nezávislost 1990, těžba uranu, diamantů co je to Kalahari a Namib
Botswana (Bečuánsko) – diamanty

Madagaskar

přírodně velmi zajímavý ostrov (spousta endemitů – př. lemuři)
produkce rýže, kávy, koření; rybolov; těžba chromu, grafitu
Lesotho, Svazijsko – monarchie, ekonomicky i politicky zcela závislé na JAR

Jihoafriická republika

– 1,2 mil. km², 44 mil. obyvatel
Najděte na mapě: Dračí hory, Oranje, Vaal, Limpopo, Krugerův NP.
od 17. století Búrové, konflikty s Brity (búrské války); 1910 Jihoafr. unie
2. pol. 20. století – politika apartheidu, vytváření bantustanů, sankce OSN
obyvatelstvo – Xhosové, Zuluové, běloši, Asiaté; angličtina, afrikánština, xhosa, zulu,...
zemědělství – 10 % EA; kukuřice, citrusy, víno, tabák, bavlna, ovce
obrovské nerostné bohatství – zlato, diamanty, platina, uran, uhlí, mangan
metalurgie; tepelné elektrárny (dodávky el. do okolních států)
produkce dopravních prostředků, důlních zařízení, zbraní, elektrotechniky
vyspělá dopravní síť; velké příjmy z cestovního ruchu
40 % průmyslové produkce kontinentu